

Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten 2 540 000 mk muutos- ja korjaustöiden suorittamista varten poliisilaitoksen huolto-osaston ja sielullisesti sairaiden vastaanotto-aseman huoneistossa talossa Pengerkatu 5.

Huoneenvuokralautakunnat. Valtuusto päätti¹⁾ tehdä valtioneuvostolle esityksen, että Malmin piirin huoneenvuokralautakunta saataisiin lakkauttaa ja Malmin piiri yhdistää varsinaisen kaupungin piiriin.

Asunnonvaihtojen helpottamista tarkoittava aloite. 16. 12. 1953 tekemässään aloitteessa vt Tuominen ym. olivat esittäneet, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin tutkimaan mahdollisuuksia asunnonvaihtojen helpottamiseen kaupungissa, valmistamaan ehdotukset asian johdosta tarpeellisiksi muutoksiksi a.o. kaupungin elinten johtosääntöihin ja tekemään asiasta aikanaan ehdotuksensa kaupunginvaltuustolle. Huoneenvuokralautakuntien aloitteen johdosta antamassa lausunnossa pidettiin hyväksyttävänä aloitteen tarkoitusta, joka pyrki siihen, että asunnonvaihtojen avulla saataisiin matkat työpaikoille lyhenemään siinä määrin, ettei normaalisti tarvitsisi ensinkään käyttää liikennevälineitä työmatkoilla. Mutta tästä huolimatta huoneenvuokralautakunnat eivät voineet puoltaa aloitetta, sillä vaihtoon halukkaiksi ilmoittautuisi varmaan niin suuri määrä henkilöitä, ettei entisellä työvoimalla voitaisi hoitaa vaihtoilmoituksista laadittua kirstoa ja nähtävästi ilmenisi hankaluuksia ko. vaihtojen järjestämisessä. Valtuusto päättikin²⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

4. Palotointa koskevat asiat

Palolaitoksen organisointi. Kaupunginhallitus oli 3. 4. 1952 asettanut komitean tutki- maan niiden palolaitosta koskevien uudelleenjärjestelyjen toteuttamismahdollisuuksia, joita järjestelytoimisto oli esittänyt suoritetun rationalisointitutkimuksen jälkeen 18. 2. 1952 antamassaan selityksessä. Komitean annettua mietintönsä palolaitoksen organi- soinnista kaupunginhallitus ehdotti, että se hyväksyttäisiin.

Valtuusto päätti³⁾ 1) hyväksyä kaaviollisesti esitetyn ehdotuksen palolaitoksen orga- nisaation vastaista kehittämistä varten, 2) hyväksyä palolaitoksen uudelleen organisoin- tia varten asetetun komitean ehdotuksen muilta osin noudatettavaksi palolautakunnan ja palolaitoksen organisoinnissa, 3) lakkauttaa Kulosaaren vartioaseman, 4) kehottaa palolautakuntaa kiireellisesti laatimaan johtosääntöehdotukset palolautakuntaa ja palo- laitosta varten huomioon ottaen mainitut 1) ja 2) kohdat.

Palolautakunnan ja palolaitoksen johtosääntöjen hyväksyminen. Palolautakunta oli valtuuston kehotuksen mukaisesti laatinut johtosääntöehdotukset palolautakuntaa ja palolaitosta varten. Kaupunginhallitus oli useissa kohdin muuttanut ehdotusta, mm. palolautakunnan lopullista ratkaisuvaltaa koskevissa asioissa sekä palolaitoksen virkojen täyttämistä koskevassa kohdassa. Valtuusto käsitteli kokouksessaan 16. 6. ko. ehdotusta, mutta palautti asian uudelleen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Tämän johdosta pyydettiin palolautakunnalta uusi lausunto. Eräiden muodollista laatua olevien muutosten lisäksi kaupunginhallitus poisti palolautakunnan ehdotuksesta säännöksen, joka koski sisäpalvelusäännön vahvistamista sekä kaluston hankinnoista päättämistä määrärahojen puitteissa. Valtuusto päätti⁴⁾ hyväksyä palolautakunnan⁵⁾ ja palolaitoksen⁶⁾ johtosään- nöt kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Palojärjestyksen muuttaminen. V. 1940 vahvistetun palojärjestyksen sisältämät mää- räykset kiinteistöjen palokalustoista ja ulospääsysteistä olivat vanhentuneet ja aiheuttivat kiinteistöille tarpeettomia kustannuksia. Tämän vuoksi Suomen Asuntokiinteistöliitto oli tehnyt esityksen mainittujen määräysten muuttamisesta. Palolautakunta oli palojär- jestyksen muutosehdotuksesta saanut a.o. lausunnot maistraatilta, väestönsuojelulauta- kunnalta, Palosuojeluyhdistykseltä ym. Valtuusto päätti⁷⁾ muuttaa lautakunnan ehdo- tuksen mukaisesti kaupungin voimassa olevan palojärjestyksen 12—15, 19 ja 20 §§. Lää- ninhallitus vahvisti⁸⁾ 15. 10. valtuuston päätöksen.

¹⁾ Kvsto 3. 11. 881 §. — ²⁾ S:n 31. 3. 260 §, ks. v:n 1953 kert. s. 69. — ³⁾ Kvsto 10. 2. 112 §, khn mtö n:o 3. — ⁴⁾ S:n 2. 6. 456 §, 16. 6. 531 §, 3. 11. 885 §, khn mtö n:o 8 ja 24. — ⁵⁾ Ks. kunn. as. kok. n:o 92. — ⁶⁾ Ks. kunn. as. kok. n:o 93. — ⁷⁾ Kvsto 1. 9. 688 §, kunn. as. kok. n:o 80. — ⁸⁾ S:n 17. 11. 910 §.

Viranhaltijat. Samalla kun valtuusto hyväksyi palolautakunnan ja palolaitoksen johtosäännöt se päätti¹⁾ perustaa palolaitokseen 1. 1. 1955 lukien yhden 40. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvan uuden palomestarin viran, jonka haltija määrättäisiin teknillisen osaston päälliköksi; yhden 33. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan uuden ylitarkastajan viran sekä viisi 26. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa uutta palokersantin virkaa; siirtää seuraavat virat 1. 1. 1955 lukien uusiin palkka- ja kielitaitoluokkiin nimittäin 36. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan talouspäällikön viran 40. palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan, kolme 28. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa ruiskumestarin virkaa 31. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan sekä kaksi 32. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvaa apulaispalotarkastajan virkaa entisessä palkkaluokassa pysyttäen III kielitaitoluokkaan; lakkauttaa palolaitoksessa 1. 1. 1955 kuusi palokorpraalin virkaa sekä kehottaa palolautakuntaa kiireellisesti laatimaan sisäpalvelusäännön ja jättämään sen valtuuston vahvistettavaksi.

Palopäällikkö L. Pesoselle myönnettiin²⁾ anomuksesta ero virastaan 16. 9. lukien.

Palolaitoksen kalustonhankinnat. Palolautakunta oli 18. 2. 1953 lähettänyt kaupunginvaltuustolle kirjelmän, joka koski säiliövaunujen hankkimista palokunnalle. Tämän asian käsittelyn yhteydessä 2. 9. 1953 valtuusto päätti³⁾, ettei sen siinä vaiheessa ollut syytä puuttua ko. kalustonhankinta-asiaan. Sittemmin palolautakunta uudessa, 2. 12. 1953 päivätyssä kirjeessään pyysi valtuuston toimenpiteitä, jotta ko. kaluston hankintaa koskeva asia saataisiin selvitettyksi. Revisiotoimisto totesi kirjelmän johdosta antamassaan lausunnossa, että tilanne palolaitoksen hankintojen kohdalla oli muodostunut huolestuttavaksi jo kaupungin paloturvallisuuttakin ajatellen. Sekä palokunnan että koko kaupungin etu vaati, että hedelmättömästä ja tuhoavasta riitelystä palokunnan elimissä luovuttaisiin ja pyrittäisiin sen sijaan saattamaan palokunta ajan vaatimaan kuntoon. Kaupunginhallitus ilmoitti, että asiakirja-aineisto, joka tässä yhteydessä oli kertynyt, oli nähtävänä kaupunginkansliassa. Kaupunginlakimiehen esityksen mukaisesti, mihin myös kaupunginhallitus yhtyi, valtuusto päätti⁴⁾, ettei palolautakunnan kirjelmä antanut aihetta toimenpiteisiin.

Em. hankintoja käsitellessään valtuusto oli 9. 12. 1953 kehottanut kaupunginhallitusta kiirehtimään niitä tutkimuksia, joita suoritettiin palolautakunnan tilauksia koskevissa asioissa sekä saattamaan kiireellisesti tutkimustensa tulokset valtuuston käsiteltäviksi. Revisiotoimisto oli ilmoittanut, ettei sillä asian laajuuden huomioon ottaen ollut mahdollisuutta eikä aikaa ryhtyä niin perusteellisten tutkimusten suorittamiseen kuin asia olisi vaatinut. Lisäksi ei revisiotoimiston käsityksen mukaan näistä tutkimuksista olisi kaupungille mitään hyötyäkään. Kaupunginhallituksen mielestä ei mikään muu viranomainen kuin revisiotoimisto voisi suorittaa valtuuston päätöksen edellyttämiä tutkimuksia, joten kaupunginhallitus ei katsonut olevan mahdollista asettaa erikoiskomiteaa ko. tarkoitusta varten. Kun revisiotoimisto sitä paitsi jo oli suorittanut tutkimuksia, ei ilmeisesti enää ollut aihetta ryhtyä enempiin toimenpiteisiin. Kaupunginrevisori oli v:n 1953 hallintoa ja tilejä koskevassa kertomuksessaan kosketellut palolautakunnan v:n 1953 lopulla tekemiä pumpputilauksia ja työtilaussopimuksia katsoen, ettei lautakunnalla ollut riittävästi määrärahoja sopimusten täyttämiseen. Kun ei vielä ollut selvitetty, oliko palolautakunnan ja palokunnan toiminnassa tapahtunut sellaista, josta mahdollisesti aiheutuisi vastuuvapaus, ei kaupunginrevisori katsonut aiheelliseksi ehdottaa tili- ja vastuuvapauden myöntämistä näille elimille. Tämän perusteella vuositilintarkastajat olivatkin ehdottaneet, ettei vastuuvapautta myönnettäisi asianomaisille palotointa koskeneiden, vielä avoinna olleiden asioiden osalta.

Muiden ko. asiain osalta revisiotoimisto oli jo suorittanut tutkimuksia ja näiden tulos oli saatettu valtuuston tietoon, kuten edellä mainittiin. Täten avoimina olivat ainoastaan mainitut pumppu- ja työtilaussopimukset, joiden osalta revisiotoimisto jatkoi tutkimuksia. Näin ollen valtuusto päätti⁵⁾ poistaa 9. 12. 1953 tekemänsä päätöksen, jolla valtuusto kehotti kaupunginhallitusta kiirehtimään niitä tutkimuksia, joita suoritettiin palolautakunnan tilauksia koskevissa asioissa sekä saattamaan kiireellisesti tutkimustensa tulokset valtuuston käsiteltäviksi.

¹⁾ Kvsto 2. 6. 456 §, 16. 6. 531 §, 3. 11. 885 §. — ²⁾ S:n 1. 9. 662 §. — ³⁾ Ks. v:n 1953 kert. s. 23. — ⁴⁾ Kvsto 20. 10. 838 §. — ⁵⁾ S:n 20. 10. 839 §.

Palolaitoksen paloautokalusto oli vanhaa ja kulunutta, mistä syystä se vaati nopeata uudistamista ja täydentämistä. Yhteensä 6 tai 7 loppuun kulunutta autoa olisi pitänyt poistaa ja näiden tilalle hankkia 7 uutta ruiskuautoa ja lisäksi 2 säiliöautoa. Vielä tarvittaisiin 2 uutta hyökkäysvaunua. Edellisten vuosien talousarvioissa olikin myönnetty tarvittavat määrärahat näiden autojen hankintaan, mutta toistaiseksi vain pieni osa hankinnoista oli saatu toteutetuksi ja v:n 1953 määrärahoista 11.84 milj. mk oli palautunut kaupunginkassaan. Tästä syystä valtuusto päätti ¹⁾ oikeuttaa palolautakunnan ylittämään kertomusvuoden kalustonhankintatilillä olevaa määrärahaa 7.9 milj. mk sekä käyttämään v:n 1952 mainitulla tilillä käyttämättä olevan 2 812 067 mk:n suuruisen säästön ko. hankintojen suorittamiseen.

5. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito ja sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveydenhoitolautakunnan ohjesääntö, terveydenhoitoviraston johtosääntö ja kaupunginlääkärien ohjesääntö. Terveydenhoitolautakunta oli jo v. 1945 asettanut komitean laatimaan ehdotusta terveydenhoitolautakunnan ja sen alaisten laitosten viranhaltijain johtosäännöksi. Varsinaisesti komitean työ aloitettiin syksyllä 1948. Lautakunnan ohjesäännön muuttamisen varsinaisena tarkoituksena oli lisätä esittelijöiden määrä kahdesta viiteen ja tehdä siitä aiheutuvat muutokset johtosääntöön. Terveydenhoitoviraston johtosääntöä koskevissa asioissa komitea oli kiinnittänyt huomiota lautakunnan kanslia- ja talousasioiden hoitoon, josta saavutettu kokemus oli osoittanut, että terveydenhoitolautakunnan henkilökunta oli liian pieni voidakseen hoitaa ja valvoa lautakunnalle kuuluvan suuren toiminnan aiheuttamia yhteisiä kanslia- ja talousasioita. Tämän vuoksi komitea oli ehdottanut perustettavaksi kanslia- ja talousosaston, jonka henkilökuntaan kuuluisi asiamies, taloudenhoitaja, kirjaaja, kirjanpitäjä, kassanhoitaja sekä toimistoapulaisia ja vahtimestareita. Eriäviä mielipiteitä olivat esittäneet komitean puheenjohtaja, eläinlääkintöneuvos A. G. Backman ja jäsen, apulaiskaupungineläinlääkäri B. Österholm. Terveydenhoitolautakunta, järjestelytoimisto ja palkkalautakunta antoivat lausuntonsa mietinnön johdosta. Eri lausunnoissa oli useissa kohdin oltu eri mieltä, minkä vuoksi opetus- ja sairaala-asiajn johtajan aloitteesta oli vielä käyty neuvotteluja yhtenäisen ehdotuksen aikaansaamiseksi. Valtuusto käsitteli ko. ehdotusta kahdessa kokouksessa, jolloin asia päätettiin ²⁾ palauttaa kaupunginhallitukseen tarkistusta ja tarpeellisten korjausten tekemistä varten. Kaupunginhallitus oli tämän jälkeen pyytänyt uudet lausunnot kaupunginlääkäriltä, palkkalautakunnalta ja järjestelytoimistolta. Lausunnoissa oli tehty eräitä muutoksia ehdotukseen, mm. uusien viranhaltijain tehtävien, palkkaluokkien ym. osalta. Käsiteltyään kaupunginhallituksen uutta ehdotusta valtuusto jälleen lykkäsi ³⁾ asian käsittelyn myöhempään kokoukseen, minkä jälkeen se hylkäsi ⁴⁾ ehdotuksen sekä kehotti kaupunginhallitusta nopeasti asettamaan uuden, asiantuntijoista kokoonpannun komitean laatimaan terveydenhoitolautakunnan ohjesääntöä, terveydenhoitoviraston johtosääntöä ja kaupunginlääkärien ohjesääntöä sekä mahdollisesti muita niihin kytkeytyviä sääntöjä.

Kotisairaanhoidotoiminnan laajentaminen ja vanhusten lääkärinhoitokysymys, ks. huoltotoimi s. 45.

Terveydellisten tutkimusten laboratorio. Vt Vilkema ym. olivat 6. 5. 1953 tehneet aloitteen, jossa mm. ehdotettiin hankittavaksi selvitys siitä, millä edellytyksillä ja minkälaisin ehdoin kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorio voitaisiin muodostaa valtionapuun oikeutetuksi, valtioneuvoston hyväksymäksi tutkimuslaitokseksi sekä ryhdyttäväksi toimenpiteisiin, jotta terveydellisten tutkimusten laboratorio voisi Helsingin elintarvikelaboratorio -nimisenä tutkimuslaitoksena aloittaa toimintansa 1. 6. 1953, jolloin elintarvikeasetus astui voimaan. Kaupunginhallitus ilmoitti, että asiassa oli aikaisemmin ryhdytty toimenpiteisiin, mutta sopimus ⁵⁾ ao. ministeriön ja kaupungin välillä saatiin allekirjoitetuksi vasta 9. 4. 1954. Vt Vilkemaan aloitteeseen nähden valtuusto päätti ⁶⁾, ettei aloite antanut aihetta enempään toimenpiteisiin.

¹⁾ Kvsto 25. 8. 631 §. — ²⁾ S:n 27. 1. 51 §, 10. 2. 113 §. — ³⁾ S:n 25. 8. 642 §. — ⁴⁾ S:n 15. 9. 742 §, khn mtö n:o 2 ja 13. — ⁵⁾ Ks. kunn. as. kok. n:o 38. — ⁶⁾ Kvsto 16. 6. 543 §.